

„ZIHNAN“⁸³ JUHLANUMEROLLE

Kun Lätinmaan sosialidemokratian Keskuskomitean lähetämä toveri selosti VSDTP:n Keskuskomitean täysistunnossa Lätinmaan sosialidemokratian toiminnan tilaa (tämä selostus on julkaistu lyhyesti puolueemme Pää-äänenkannattajan 12. numerossa), niin meistä se vaikutti siltä, että Lätinmaan sosialidemokratia kehittyy nykyisenä vaikeana aikana erikoisen „normaalisesti“, kivuttomasti. Tämän vaikutelman aiheutti se, että Lätinmaan sosialidemokratia, kokoonpanoltaan kaikkein proletaarisin ja pääasiassa itsensä työläisten johtama, on jo suorittanut objektiivisten olosuhteiden vaatiman siirtymisen erikoisen taktiikan suunnitteluun ja pitkistyneen vastavallankumouskauden organisaatiotehtävien ratkaisuun. Vallankumouksen aikana Latvian proletariaatti ja Latvian sosialidemokratia olivat eräällä ensimmäisistä, kaikkein tärkeimmistä paikoista taistelussa itsevaltiutta ja kaikkia vanhan järjestelmän voimia vastaan. On mielenkiintoista muun muassa mainita, että virallinen lakkotilasto vuodelta 1905 (kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisema)⁸⁴ osoittaa, että proletariaatin lakkoitaistelun sitkeyteen nähden oli Liivinmaan lääni ensimmäisellä sijalla. Liivinmaan läänissä oli vuonna 1905 kaikkiaan 53.917 tehdastyöläistä, ja lakkolaisten lukumäärä oli 268.567, s.o. melkein viisi kertaa (4,98 kertaa) enemmän! Jokainen tehdastyöläinen Liivinmaan läänissä oli sinä vuonna lakossa keskimäärin 5 kertaa. Liivinmaan läänin jälkeen seuraa Bakun lääni, missä jokainen tehdastyöläinen oli lakossa 4,56 kertaa, Tiflisiin lääni — 4,49 kertaa, Pietarkowin lääni — 4,98 kertaa ja Pietarin lääni — 4,19. Moskovan läänissä oli v. 1905 lakkoon osallistuneita työläisiä 276.563, toisin sanoen hiukan enemmän kuin Liivinmaan

läänissä, vaikka tehdastyöläisten yleismäärä Moskovan läänissä on 5 kertaa niin suuri kuin Liivinmaan läänissä (285.769 ja 53.917). Tästä näkyy, kuinka paljon tietoisempänä, yksimielisempänä ja vallankumouksellisempänä Latvian proletariaatti esiintyi. Mutta on myös tunnettua, että sen johtava etujoukon osuus hyökkäyksessä absolutismia vastaan ei rajoittunut lakkotaisteluun: proletariaatti kulki aseellisen kapinan kärjessä, se myötävaikutti enemmän kuin kukaan muu liikkeen kohottamiseen korkeimmalle asteelle, toisin sanoen kapinan asteelle. Se veti enemmän kuin kukaan muu Latvian maatalousproletariaattia ja Latvian talonpoikaista suureen vallankumoukselliseen taisteluun tsarismia ja tilanherroja vastaan.

Latvian työväenpuolue, joka oli vallankumouksen aikana eräs Venäjän sosialidemokratian etumaisista osastoista, on ollut eturivissä myös vastavallankumouksen vaikealla kaudella. Edellä mainitusta selostuksesta meille selvisi, että Latvian sosialidemokraattien keskuudessa ei ole syntynyt erikoista virtausta enempää vallankumoukselliseen fraasiin viehättymisestä (kuten meidän „otzovistimme”) kuin myöskään legaalisiin mahdollisuuksiin viehättymisestä (kuten meidän *likvidaattorimme*, jotka suhtautuvat kielteisesti illegaaliseen puolueeseen, viittaavat kintaalla VSDTP:n ennalleen palauttamisen ja lujittamisen tehtäville). Latvian sosialidemokraattiset työläiset ovat osanneet järjestää toiminnan kaikenlaisten legaalisten mahdollisuuksien käyttämiseksi: legaalisten liittojen, erilaisten työväenyhdistysten, Duuman puhujalavan y.m.s. käyttämiseksi; eivätkä he tällöin ole hitustakaan „likvidoineet” illegaalista, vallankumouksellista sosialidemokraattista puoluetta, vaan päinvastoin ovat säilyttäneet kaikkialla puolueen illegaaliset työläissolut, jotka tulevat puolustamaan ja kehittämään suuren vallankumouksellisen taistelun perinteitä valmistellen sitkeästi ja johdonmukaisesti yhä laajempia ja tietoisempia taistelijain joukkoja työväenluokan nuorten sukupolvien keskuudesta.

Niistä ystä, joista Latvian sosialidemokratian saavutukset johtuvat, on epäilemättä asetettava etutilalle kapitalismin korkeampi kehitystaso niin kaupungissa kuin maaseudullakin, luokkaristiriitojen suurempi selvyys ja määrittynyys, kansallisuussorron niihin tuoma kärjistyneisyys, lättiläisen väestön keskittyneisyys ja sen kulttuuril-

lisen kehityksen korkeampi taso. Kaikissa näissä suhteissa ne olot, joissa Venäjän työväenluokka joutuu kehittymään ja toimimaan, ovat tuntuvasti vähemmän kehittyneet. Tämä kehittymättömyys se nyt synnyttääkin kärkevemmän kriisin VSDTP:n venäläisessä osassa. Pikkuporvarillinen intelligenssi näyttelee liikkeessämme suurta osaa tuoden plussien ohella myös miinusia: teorian ja taktiikan kysymysten kehittelyn mukana se tuo jokaisen sosialidemokraattiselta tieltä poikkeamisen „kehittelyä” erikoiseksi „suunnaksi”, jota ovat esimerkiksi „otzovismi” ja „likvidaatteisuus”.

Me katsoimme voivamme toivoa, että Latvian sosialidemokratia, jolla on täysi syy olla ylpeä saavutuksistaan, ei tule olemaan niin kopea, että viittaa kintaalla näille VSDTP:n kipeille kysymyksille.

Mitä tietoisempaa on proletariaatti, sitä selvemmin se käsittää sosialidemokraattiset tarkoituseränsä, sitä tarkokkaammin se taistelee kaikenlaisia pikkuporvarillisia vääristelyjä vastaan työväenliikkeessä, sitä enemmän se huolehtii vähemmän kehittyneiden työläistoveriensä vapauttamisesta pikkuporvarillisen opportunismien vaikutusvallasta.

Likvidaatteoruussuunta VSDTP:ssa on Venäjän pikkuporvarillisten suhteiden tuote. Koko liberaalinen porvaristo asettuu vallankumousta vastaan, luopuu siitä, kiroaa vuoden 1905 taktiikkaa, joka oli muka „vereninen ja tulokseton”, matelee mahtimiesten edessä, kehottaa kansaa noudattamaan yksinomaan *legaalisen* taistelun menetelmiä. Ja puolueessamme oleva pikkuporvarillinen intelligenssi antautuu vastavallankumouksellisen liberalismien vaikutusvaltaan. Julkaistaan viisiosainen vallankumouksen historia („Yhteiskunnallinen liike Venäjällä XX vuosisadan alussa”, toimittaneet Maslov, Martov ja Potresov), ja tässä historiassa tosiasiallisesti propagoidaan luopioiden oppia, että proletariaatti on „yliarvioinut” voimansa, „aliarvioinut” porvariston voimat j.n.e. Todellisuudessa proletariaatin joukot eivät ole riittävästi arvostaneet porvariston petturuutta, ne ovat yliarvioineet porvariston voimat taistelussa vapauden puolesta ja ovat aliarvioineet omat voimansa — miljoonien sorrettujen ja riistettyjen hyökkäysvoimat.

Julkaistaan legaalaisia aikakauslehtiä („Nasha Zarja” ja „Vozrozhdenije”), joissa saarnataan, että illegaalisen

puolueen, meidän vanhan, vuosien kuluessa koetellun VSDTP:imme entiselleen palauttaminen ja lujittaminen on „taantumuksellista utopiaa”. Illegaaliossa menshevistisessä äänenkannattajassa — „Golos Sotsial-Demokrata” lehdessä — puolustellaan sen kaltaisia herroja ja julistetaan tunnus: „taistelu legaalisuuden puolesta”. Eräs huomattavimmista menshevismien johtajista, Plehanov, eroaa toimituksesta ja kaikkien noiden julkaisujen avustajien joukosta, julistaa niille sodan ja kehottaa puoluekantaisia menshevikkejä tukemaan ja lujittamaan vallankumouksellista, illegaalista proletariaatin puoluetta — VSDTP:ta.

Näin ollen puolueemme on ryhtynyt ratkaisevaan taisteluun kaikkia riippumattomia legalistien ryhmiä vastaan, jotka (s.o. legalistit) väärin nimittävät itseään sosialidemokraateiksi. Todellisuudessa he turmelevat sosialidemokraattien asiaa, hajottavat työväenluokan sosialidemokraattista järjestöä, koettavat korvata sitä muodottomilla legaaliosilla ryhmillä, joilla ei ole mitään periaatteita ja jotka todellisuudessa saattavat työväenluokan riippuvaiseksi liberaalisesta ideologiasta ja liberaalisesta poliittisesta johdosta.

Kymmenisen vuotta sitten puolueemme kävi menestyksellisen taistelun niin sanottua „ekonomismia” vastaan, joka oli hyvin läheinen nykyiselle „likvidaattoruudelle”. Nyt taistelu on vaikeampaa, koska vastavallankumouksen — ei ainoastaan vanhan, vaan myös uuden (nykyisen), liberaalisporvarillisen vastavallankumouksen — kaikki voimat on suunnattu vuoden 1905 perinteiden hävittämiseen proletariaatista, sen illegaaliossa sosialidemokraattisen puolueen tuhoamiseen. Mutta työväenluokka, joka pystyi olemaan johtajana vuoden 1905 vallankumouksessa, suoriutuu varmasti kaikista näistä poikkeamisista sosialidemokraattiselta tieltä.

Vuoden 1905 vallankumouksen edellä sosialidemokraatit olivat 20 vuotta työskennelleet aivan illegaaliossa kerhoissa ja rakensivat puolueen, joka johtaa miljoonia rynnäkköön itsevaltiutta vastaan. Vallankumouksen jälkeen me voimme — ja siis meidän täytyy — ei ainoastaan jatkaa illegaalisten solujen työtä, vaan voimistaa sitä kymmenin verroin, rakentaa näiden solujen ympärille tiheä legaalisten järjestöjen verkko, käyttää agitaatioomme mustan Duuman

puhujalavaa, juurruttaa työläisjoukkoihin vallankumoustaistelussa saatuja opetuksia ja luoda sosialidemokraattinen puolue, joka johtaa kymmenet miljoonat uuteen rynnäkköön itsevaltiutta vastaan.

*Julkaistu heinäkuussa 1910
„Zihna” lehden 100. numerossa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan lehden
tekstin mukaan
Venäjännörs latvian kielestä*